

PIRMĀS INSTANCES TIESAS RĪKOJUMS

(trešā palāta)

2005. gada 11. jūlijā *

Lieta T-294/04

Internationaler Hilfsfonds eV, Rosbaha [*Rosbach*] (Vācija), ko pārstāv
H. Kaltenekers [*H. Kaltenecker*], advokāts,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv M. Ž. Žonsī [*M.-J. Junczy*] un S. Frīza
[*S. Fries*], pārstāves, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par lūgumu atlīdzināt iespējami ciestos zaudējumus, ko veido advokāta atlīdzība trīs
procesos Eiropas ombudā.

* Tiesvedības valoda — vācu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Jēgers [*M. Jaeger*], tiesneši J. Azizi [*J. Azizi*] un E. Kremona [*E. Cremona*],

sekretārs H. Jungs [*H. Jung*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

Atbilstošās tiesību normas

- 1 EKL 288. panta otrajā daļā ir paredzēts:

“Ja pastāv tādas saistības, kas nav līgumsaistības, Kopiena saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko radījušas Kopienas iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus.”

- 2 Saskaņā ar EKL 21. panta otro daļu ikviens Savienības pilsonis var vērsties pie Eiropas ombuda, kura institūts izveidots saskaņā ar EKL 195. pantu.
- 3 EKL 195. panta 1. punktā ir noteikts:

“Eiropas Parlaments ieceļ ombudu, kas ir pilnvarots no jebkura Eiropas Savienības pilsoņa vai fiziskas personas, kura dzīvo kādā dalībvalstī, vai no juridiskas personas, kuras juridiskā adrese ir kādā dalībvalstī, pieņemt sūdzības par Kopienas iestāžu vai struktūru pieļautām administratīvām kļūmēm, izņemot kļūmes, ko, pildot tiesu iestādes pienākumus, pieļāvusi Tiesa un Pirmās instances tiesa.

Ombuds saskaņā ar saviem pienākumiem vai nu pēc paša ierosmes, vai pamatojoties uz sūdzībām, kas iesniegtas viņam tieši vai arī ar Eiropas Parlamenta locekļa starpniecību, izskata sūdzības, kuras uzskata par pamatotām, izņemot gadījumus, kad pārbaudāmos faktus izskata tiesa, vai tiesvedība lietā ir pabeigta. Ja ombuds konstatē administratīvu kļūmi, viņš par šo jautājumu ziņo attiecīgai iestādei, kurai ir trīs mēneši laika, lai savu viedokli darītu zināmu ombudam. Tad ombuds nodod ziņojumu Eiropas Parlamentam un attiecīgai iestādei. Personai, kas iesniegusi sūdzību, dara zināmu šādas izmeklēšanas iznākumu.

Ombuds iesniedz Eiropas Parlamentam gadskārtēju ziņojumu par izmeklēšanas iznākumu.”

- 4 1994. gada 9. martā Parlaments saskaņā ar EKL 195. panta 4. punktu pieņēma Lēmumu 94/262/EOTK, EK, *Euratom* par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi (OV L 113, 15. lpp.).

- 5 Atbilstoši Lēmuma 94/262 2. panta 6. punktam ombudam iesniegtās sūdzības neietekmē apelācijas termiņus administratīvās lietās vai tiesā. Turklāt atbilstoši Lēmuma 94/262 2. panta 7. punktam, ja ombudam attiecībā uz iesniegtajiem faktiem nepabeigtas vai pabeigtas tiesvedības dēļ ir jādeklarē, ka sūdzība nav pieņemama vai jāpārtrauc tās izskatīšana, tad izmeklēšanas, ko viņš līdz attiecīgajam brīdim veicis, rezultātu ieregistrē, neveicot tālākas darbības.

Fakti

- 6 Prasītāja ir Vācijas tiesību nevalstiska organizācija (NVO), kas atbalsta bēgļus, kara un katastrofu upurus. Laikā no 1993. līdz 1997. gadam tā Komisijā iesniedza sešus lūgumus par darbību līdzfinansēšanu.
- 7 Pirmo lūgumu izskatīšanas laikā Komisijas dienesti uzskatīja, ka tā kā prasītāja neatbilda vispārējiem nosacījumiem, lai saņemtu projektu līdzfinansējumu, tā nevarēja saņemt atbalstu, ko piešķir NVO. Prasītāju par to informēja ar 1993. gada 12. oktobra vēstuli. Ar 1996. gada 29. jūlija vēstuli Komisija izskaidroja galvenos iemeslus, kas tai lika secināt, ka prasītāju nevar uzskatīt par atbilstošu NVO.
- 8 1996. gada 5. decembrī prasītāja iesniedza Komisijai jaunu projektu. 1997. gada septembrī ar jaunu lūgumu Komisijai tika iesniegta šī projekta grozīta versija. Komisija nepieņēma lēmumu par šiem jaunajiem līdzfinansēšanas lūgumiem, jo uzskatīja, ka 1993. gada 12. oktobra lēmums par prasītājas neatbilstību, joprojām ir spēkā.

- 9 Prasītāja [tad] iesniedza trīs sūdzības ombudam, vienu — 1998. gadā un divas pārējās — 2000. gadā. Šīs sūdzības bija saistītas galvenokārt ar diviem aspektiem, proti, jautājumu par prasītājas pieeju lietas materiāliem un jautājumu, vai Komisija prasītājas lūgumus izskatīja pareizā un pienācīgā veidā.
- 10 Attiecībā uz pieeju lietas materiāliem ombuds 2001. gada 30. novembra lēmumā secināja, ka dokumentu saraksts, ko Komisija iesniedza prasītājai konsultācijai, nebija pilnīgs, ka dažus dokumentus Komisija neiesniedza bez iemesla un ka līdz ar to šī Komisijas attieksme var tikt uzskatīta par sliktu pārvaldību. Tas Komisijai ieteica atļaut atbilstošu pieeju lietas materiāliem. Šī pieeja lietas materiāliem notika Komisijas telpās 2001. gada 26. oktobrī. Ombuds turklāt atzina sliktu pārvaldību tajā apstākļi, ka prasītājai netika sniegta iespēja tikt oficiāli uzklausi par informāciju, ko Komisija saņēma no trešām personām — informāciju, kura tika izmantota lēmuma pieņemšanā pret prasītāju.
- 11 Attiecībā uz jautājumu, vai prasītājas lūgumi tika izskatīti pareizā un pienācīgā veidā, ombuds ar citu lēmumu, kas arī tika paziņots 2001. gada 30. novembrī, secināja, ka attiecībā uz to, ka Komisija ņēma vērā noteiktu informāciju, ko tā saņēma no trešām personām, prasītājas lūgumi netika izskatīti pareizā un pienācīgā veidā. Turklāt savā 2000. gada 11. jūlija lēmumā ombuds izteica kritisku piezīmi par to, ka Komisija ļāva paiet pārāk ilgam laikam pirms tā rakstveidā darīja zināmus iemeslus, kādēļ tā 1993. gadā pieņēma lēmumu par prasītājas neatbilstību. Visbeidzot, attiecībā uz to, ka Komisija nepieņēma oficiālu lēmumu par lūgumiem, kurus prasītāja iesniedza 1996. gada decembrī un 1997. gada septembrī, ombuds savā 2001. gada 19. jūlija lēmumā ieteica par šiem lūgumiem Komisijai pieņemt lēmumu līdz 2001. gada 31. oktobrim.
- 12 Lai izpildītu ombuda ieteikto, Komisija 2001. gada 16. oktobrī prasītājai nosūtīja vēstuli, noraidot abus 1996. gada decembrī un 1997. gada septembrī iesniegtos projektus, pamatojoties uz to, ka prasītājai nav tiesību saņemt līdzfinansējumu.

- 13 Ar prasības pieteikumu, kas tika iesniegts 2001. gada 15. decembrī, prasītāja cēla prasību pret 2001. gada 16. oktobra vēstuli. Ar 2003. gada 18. septembra spriedumu lietā T-321/01 *Internationaler Hilfsfonds/Komisija (Recueil, II-3225. lpp.)* Pirmās instances tiesa atcēla Komisijas 2001. gada 16. oktobra lēmumu, ar ko tika noraidīti prasītājas 1996. gada decembra un 1997. gada septembra lūgumi par līdzfinansējumu, un piesprieda atbildētājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 14 Savā prasības pieteikumā prasītāja arī lūdza, lai atbildētāja atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas prasītājam bija radušies procesā ombudā. Savā spriedumā Pirmās instances tiesa atzina, ka izdevumi, kas radušies procesā ombudā, nevar tikt uzskatīti par nepieciešamiem izdevumiem Pirmās instances tiesas Reglamenta 91. panta b) apakšpunkta izpratnē un tādēļ nav atlīdzināmi.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 15 Ar prasības pieteikumu, kas tika iesniegts 2004. gada 23. jūlijā, prasītāja cēla šo prasību.
- 16 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:
- piespriet atbildētājam samaksāt prasītājam atlīdzību EUR 54 037 apmērā par tās ciestajiem materiālajiem zaudējumiem;
  - piespriet atbildētājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Atbildētājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- noraidīt prasību kā nepieņemamu un/vai nepamatotu;
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

18 Atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 111. pantam, ja Pirmās instances tiesas kompetencē acīmredzami nav izskatīt attiecīgu prasību vai ja prasības pieteikums ir acīmredzami nepieņemams vai acīmredzami juridiski nepamatots, Pirmās instances tiesa, neveicot tālākas procesuālās darbības, var lemt, izdotot attiecīgu motivētu rīkojumu.

19 Šajā lietā Pirmās instances tiesa uzskata, ka lietas materiāli sniedz visu nepieciešamo informāciju, lai pieņemtu lēmumu, neveicot tālākas procesuālās darbības.

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

20 Atbildētāja norāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai izpildītu Pirmās instances tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkta prasības, ir svarīgi, lai prasības

pieteikums par Kapienu iestādes iespējami nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu, pamatojoties uz Kapienas ārpuslīgumisko atbildību, ietver tādos elementus, kas ļauj identificēt to rīcību, kuru prasītāja pārmet iestādei, iemeslus, pamatojoties uz kuriem prasītāja uzskata, ka pastāv cēloņsakarība starp rīcību un tās ciestajiem zaudējumiem, kā arī zaudējumu raksturu un apmēru (Pirmās instances tiesas 2004. gada 10. februāra spriedums apvienotajās lietās T-215/01, T-220/01 un T-221/01 *Calberson GE/Komisija, Recueil*, II-587. lpp., 176. punkts).

- 21 Atbildētāja apgalvo, ka pat pēc vairākkārtējas prasības pieteikumu pārslaišanas tā nevarēja identificēt rīcību, kas tai tika pārņemta. Atbildētāja piebilst, ka lielā uzmanība, ko prasītāja piešķir ombuda lēmumiem, un tas, ka tā tos plaši citē, liek domāt, ka prasītāja katrā ziņā uzskata, ka atbildētājas rīcība, uz kuru šie lēmumi attiecas, bija nelikumīga. Atbildētāja secina, ka tās pienākums nav noskaidrot daudzās apsūdzības, lai no tām izdalītu tās, kas ļauj noteikt tās nelikumīgo rīcību, kuras dēļ Kapienai jāuzņemas atbildība.
- 22 Prasītāja uzskata, ka prasības pieteikums atbilst Pirmās instances tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā prasītājiem nosacījumiem.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 23 Jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas Statūtu 21. panta pirmajai daļai, kas piemērojama Pirmās instances tiesai atbilstoši šo pašu Statūtu 53. panta pirmajai daļai un Pirmās instances tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktam, katrā prasības pieteikumā ir jābūt norādītam strīda priekšmetam un kopsavilkumam par izvirzītajiem pamatiem. Šai norādei ir jābūt pietiekami skaidrai un precīzai, lai atbildētāja varētu sagatavot savu aizstāvību un Pirmās instances tiesa, vajadzības

gadījumā, bez citas pamatojošās informācijas varētu pieņemt lēmumu par attiecīgo prasību. Ar mērķi nodrošināt tiesisko drošību un pareizu tiesvedību, lai prasības pieteikums būtu pieņemams, ir nepieciešams, ka galvenie faktiskie un tiesiskie apstākļi, uz kuriem tas balstās, izriet, vismaz īsumā, bet loģiski un saprotami, no paša prasības pieteikuma teksta (Pirmās instances tiesas 1993. gada 28. aprīļa rīkojums lietā T-85/92 *De Hoe/Komisija*, *Recueil*, II-523. lpp., 20. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 29. janvāra spriedums lietā T-113/96 *Dubois* un *Fils/Padome* un Komisija, *Recueil*, II-125, 29. punkts).

24 Lai izpildītu šīs prasības, prasības pieteikumam par Kopienu iestādes nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu ir jāietver elementi, kas ļauj identificēt rīcību, kuru prasītāja pārmet iestādei, iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka pastāv cēloņsakarība starp rīcību un tās ciesto kaitējumu, kā arī kaitējuma raksturu un apmēru (iepriekš 23. punktā minētais spriedums lietā *Dubois* un *Fils/Padome* un Komisija, 30. punkts).

25 Šajā lietā uzreiz ir jānovērtē prasītājas [procesuālā] raksta nenoteiktais raksturs. Tomēr nav šaubu, ka prasības pieteikums tiecas noteikt Kopienai ārpuslīgumisku atbildību, lai saņemtu iespējamo zaudējumu atlīdzību, proti, prasītājas samaksāto advokāta atlīdzību trīs procesos Eiropas ombudā.

26 Tālāk ir jāatzīmē, ka prasības pieteikums ļauj identificēt arī atbildētājas iespējami kļūdainās rīcības divas kategorijas, kas, pēc prasītājas teiktā, tai radīja minētos zaudējumus, proti, to, kuru kritizēja ombuds, kā arī to, kuru Pirmās instances tiesa atzina par nelikumīgu iepriekš 13. punktā minētajā spriedumā lietā *Internationaler Hilfsfonds/Komisija*. Precīzāk, attiecīgā rīcības pirmā kategorija ietver to, ka dokumentu saraksts, ko atbildētāja nodeva prasītājas konsultācijai, nebija pilnīgs, prasītājai netika sniegta iespēja tikt oficiāli uzklaustītai par informāciju, ko atbildētāja saņēma no trešām personām, un to, ka atbildētāja ļāva pāriet pārāk ilgam laikam pirms tā 1996. gada 29. jūlija vēstulē izskaidroja galvenos iemeslus, kādēļ tā

1993. gadā pieņēma lēmumu par prasītājas neatbilstību. Otrā kategorija attiecas uz to, ka 1996. gada un 1997. gada laikā iesniegto līdzfinansējumu lūgumu izvērtēšanas ietvaros netika veikta otrreizēja prasītājas neatbilstības izvērtēšana. Turklāt ir jāatzīmē, ka Komisija iesniedza iebildumus par katru no šīm iespējami kļūdainās rīcības kategorijām.

- 27 Turklāt prasītāja skaidri minēja tiešas cēloņsakarības pastāvēšanu starp minētajiem zaudējumiem un dažādo kļūdaino rīcību, kas tika pārņemta Komisijai. Tā norāda, ka, tā kā tai nav nepieciešamo juridisko zināšanu un, ņemot vērā atbildētājas neatsaucīgo, reizēm pat traucējošo rīcību, tai bija nepieciešams advokāta padoms, lai panāktu labvēlīgu rezultātu uzsāktajā procesā ombudā saistībā ar iesniegto sūdzību, un lai nodrošinātu to, ka no atbildētājas tiks saņemtas atbildes uz daudzajiem lūgumiem, ko tā vairākas reizes bija izteikusi iepriekšējo gadu laikā.
- 28 Visbeidzot, prasības pieteikums ļauj noteikt arī to zaudējumu apmēru, kas, iespējams, tika nodarīti ar atbildētājai pārņemto rīcību. Šajā sakarā prasītāja norāda, ka tās izmaksātā advokāta atlīdzība saistībā ar procesu ombudā ir EUR 54 037.
- 29 No iepriekš minētā izriet, ka prasības pieteikums atbilst Pirmās instances tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā prasītajiem skaidrības un precizitātes nosacījumiem.
- 30 Līdz ar to iebilde par nepieņemamību, ko pretstatīja atbildētāja, ir noraidāma.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

- 31 Prasītāja uzsver, ka tā sagaida, ka par šo prasību tiks pasludināts principiāls spriedums par iespēju ar prasību par zaudējumu atlīdzību saņemt advokāta atlīdzības atmaksu, kas likumīgi radās sūdzības izskatīšanas procesā ombudā.
- 32 Tā atgādina, ka prasībai par zaudējumu atlīdzību ir jābūt vērstai uz zaudējumu atlīdzību, kas radušies no aktiem, viena vai vairāku aktu nepieņemšanas vai Kopienu iestāžu nelikumīgas rīcības. Šajā lietā runa ir par rupju neuzmanību, kas ietver tiesību aktu nepieņemšanu, kā arī nelikumīgu rīcību — tādu kā prasītājas neuzklausišana —, iztiesājamo lietu saraksta veidošanu no kļūdainiem dokumentiem, audīta procedūras, apmelojošu apgalvojumu par krāpniecisku rīcību vai kļūdaina vērtējuma, kas tika veikts par prasītājas situāciju un tās tiesībām uz līdzfinansējumu par NVO īstenotajām darbībām, neņemšanu vērā. Šīs atbildētājas nelikumīgās darbības ir vairāku labas pārvaldības principu, kas tiek uzskatīti par adekvātas aizsardzības standartiem EKL 288. panta otrās daļas izpratnē, pārkāpumi.
- 33 Prasītāja apgalvo, ka, ja atbildētāja nebūtu rīkojusies nelikumīgi, dažādie sūdzību procesi, kas tai bija jāuzsāk, vēršoties advokātu birojā, būtu nepamatoti, un tas ļautu izvairīties no zaudējumiem, proti, advokātu atlīdzības samaksas. Tādējādi ir nosakāma cēloņsakarība starp atbildētājas kļūdaino rīcību un zaudējumu rašanos.

- 34 Tā uzsver prasības par zaudējumu atlīdzību autonomo raksturu, kā arī tās tiesības celt prasību par ārupslīgumisku atbildību, pamatojoties uz procesu ombudā. Visbeidzot, tā apgalvo, ka atbildētājas kļūdainā rīcība bija turpināta un ka tādēļ par to var celt prasību par zaudējumu atlīdzību, kamēr nav pagājis piecu gadu termiņš.
- 35 Atbildētāja apgalvo, ka prasība ir acīmredzami nepamatota.
- 36 Tā norāda, pirmkārt, ka advokāta atlīdzība saistībā ar procesu ombudā nekad nav atmaksājama. Pretēji procesam Kopienu tiesās process ombudā faktiski ir organizēts tādējādi, ka tajā nav nepieciešama advokāta pārstāvība. Līdz ar to pilsoņa brīva izvēle attiecībā uz advokāta pārstāvību procesā ombudā nozīmē, ka ar to saistītie izdevumi ir jāsedz viņam pašam. Saskaņā ar atbildētājas teikto tieši šīs brīvās izvēles neesamības dēļ procesā Kopienu tiesās, kur advokāta klātbūtne ir obligāta, tiek pieņemts lēmums par izdevumiem, tajā skaitā — par advokāta atlīdzību.
- 37 Atbildētāja piebilst, ka, ja prasītājas brīva izvēle ir vērsties tikai pie ombuda vai vismaz vērsties pie ombuda pirms vērsšanās Pirmās instances tiesā, tā tomēr nevar radīt tādus izdevumus, kuri nav ne obligāti, ne nepieciešami, un prasīt atbildētājam tos atlīdzināt.
- 38 Atbildētāja norāda, otrkārt, ka prasītāja nav pierādījusi to, ka šajā lietā tā izpildīja nosacījumus, kas tai dotu tiesības uz atlīdzību.

- 39 Attiecībā uz pirmajiem diviem nosacījumiem, proti, tiesību normu par tiesību piešķiršanu indivīdiem pietiekami nopietna pārkāpuma esamību, atbildētāja norāda, ka prasītāja uzskatot, ka pietiek atsaukties uz ombuda lēmumiem. Tomēr ombuda lēmumi ir pakļauti nosacījumiem, kuri ir jāpilda un kuri neatbilst tiem, kas ir jāizpilda, lai rastos tiesības uz atlīdzību. Kritisku piezīmi vai nelikumīgas rīcības konstatēšanu, ko veic ombuds, nevar vienkārši pielīdzināt pietiekami nopietnam tiesību normas pārkāpumam, piemēram, tādām kā labas pārvaldības principa pārkāpumam. Tādēļ ombuda lēmumi nav saistoši Pirmās instances tiesai un neatbrīvo to no pienākuma pārbaudīt, vai ir izpildīti attiecīgie nosacījumi. Šāda pieeja ir apstiprināta ar Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2004. gada 15. oktobra rīkojumu lietā T-193/04 R *Tillack*/Komisija (Krājums, II-3575. lpp., 60. punkts).
- 40 Attiecībā uz trešo nosacījumu, proti, cēloņsakarības pastāvēšanu starp kļūdaino rīcību un iespējami nodarītajiem zaudējumiem, atbildētāja atzīmē, ka prasītāja tikai apstiprinot to, ka pastāv tieša cēloņsakarība. Tā piebilst, ka tai nav jāpierāda tas, ka ir izpildīti nosacījumi un ka, tā kā prasītāja nav neizpildījusi savu pienākumu, prasība ir noraidāma kā acīmredzami nepamatota.
- 41 Pakārtoti atbildētāja norāda, ka ombuds vērsa savus iebildumus uz trīs punktiem, proti, uz apstākļiem, kādos tika pieņemts 1993. gada lēmums par prasītājas neatbilstību, uz pieeju lietas materiāliem un uz 1996. un 1997. gadā prasītājas iesniegtajiem lūgumiem, par kuriem netika pieņemts lēmums.
- 42 Attiecībā uz apstākļiem, kādos tika pieņemts 1993. gada lēmums par prasītājas neatbilstību, atbildētāja atgādina, ka atbilstoši Tiesas Statūtu 46. pantam lietas pret Kopienu sakarā ar ārpuslīgumiskām saistībām nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt. Tā kā prasītāja necēla prasību piecus gadus

pēc lēmuma pieņemšanas un nenorādīja savus iespējamus zaudējumus kompetentā iestādē, tās iespējamajām tiesībām uz zaudējumu atlīdzību ir iestājies noilgums.

43 Attiecībā uz pieeju lietas materiāliem atbildētāja norāda, ka tā notika 1998. gada februārī un tādējādi arī tas bija vairāk nekā pirms pieciem gadiem. Tā kā prasītāja arī šajā jautājumā nav iesniegusi prasību jau kopš 1998. gada un nav norādījusi savas tiesības Kapienu iestādēs, ir jāuzskata, ka tiesībām ir iestājies noilgums. Turklāt nav bijis nopietna tiesību normas pārkāpuma.

44 Attiecībā uz to, ka netika pieņemts lēmums par 1996. un 1997. gadā iesniegtajiem lūgumiem, atbildētāja uzskata, ka arī šajā gadījumā ir iestājies noilgums. Kopš šo lūgumu iesniegšanas brīža prasītāja nav cēlusi prasību sakarā ar bezdarbību vai par zaudējumu atlīdzību. Tādējādi tagad prasītāja vairs nevar norādīt zaudējumu, kas nebūtu radies, ja tā būtu izmantojusi tiesību aizsardzības līdzekļus.

45 Attiecībā uz rīcību, ko iepriekš 13. punktā minētajā spriedumā lietā *Internationaler Hilfsfonds/Komisija* Pirmās instances tiesa atzina par nelikumīgu, atbildētāja apgalvo, ka nevajag izlemt jautājumu par to, vai šāds pārkāpums ir pietiekami nopietns, lai pamatotu tiesības uz zaudējumu atlīdzību, ņemot vērā to, ka cēloņsakarība attiecībā uz minētajiem izdevumiem katrā ziņā nepastāv divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, minētā advokāta atlīdzība attiecas uz procesiem, kas notika pirms sprieduma pasludināšanas. Otrkārt, nepastāv cēloņsakarība.

Pirmās instances tiesas vērtējums

46 Vispirms ir jāatzīmē, ka ar šo prasību prasītāja vēlas panākt, lai Kopiena atlīdzina tās samaksāto advokāta atlīdzību trīs procesos ombudā.

47 Pēc tam ir jāatgādina, ka ar ombuda institūtu Līgums ir devis Savienības pilsoņiem tiesību aizsardzības līdzekli, kas ir alternatīvs prasības celšanai Kopienų tiesā, lai aizstāvētu savas intereses. Šis alternatīvais ārpustiesas tiesību aizsardzības līdzeklis atbilst īpašiem kritērijiem un tam ne vienmēr ir tas pats mērķis, kāds ir tiesas procesam (Pirmās instances tiesas 2002. gada 10. aprīļa spriedums lietā T-209/00 *Lamberts/Ombuds, Recueil*, II-2203. lpp., 65. punkts).

48 Turklāt, kā izriet no EKL 195. panta 1. punkta un Lēmuma 94/262 2. panta 6. un 7. punkta, šos divus tiesību aizsardzības līdzekļus nevar izmantot paralēli. Kaut arī ombudam iesniegtās sūdzības neietekmē apelācijas iesniegšanas termiņu Kopienų tiesā, ombudam tomēr ir jāizbeidz veicamā pārbaude un sūdzība jāatzīst par nepieņemamu, ja attiecīgais pilsonis par šiem pašiem faktiem vienlaicīgi ir cēlis prasību Kopienų tiesā. Tādēļ pilsonim pašam ir jāizlemj, kurš no diviem tiesību aizsardzības līdzekļiem labāk atbildīs viņa interesēm (iepriekš 47. punktā minētais spriedums lietā *Lamberts/Ombuds*, 66. punkts).

49 Vēl ir jāatgādina, ka ar iepriekš 13. punktā minēto spriedumu lietā *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija Pirmās instances tiesa atcēla Komisijas 2001. gada 16. oktobra lēmumu, ar kuru tika noraidīti prasītājas 1996. gada decembra un 1997. gada septembra līdzfinansēšanas lūgumi, un piesprieda atbildētājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Savā prasībā prasītāja lūdza arī, lai atbildētāja atlīdzina procesa ombudā izdevumus. Savā spriedumā Pirmās instances tiesa nosprieda, ka izdevumi saistībā ar procesiem ombudā nevar tikt uzskatīti par nepieciešamajiem izdevumiem Pirmās instances tiesas Reglamenta 91. panta b) apakšpunkta izpratnē un tādēļ nav atlīdzināmi.

50 Atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 91. panta b) apakšpunktam par atlīdzināmiem tiesāšanās izdevumiem uzskata "nepieciešamos izdevumus, kas lietas dalībniekiem radušies lietas vešanas sakarā, it īpaši ceļa un uzturēšanās izdevumus, kā arī atlīdzību pārstāvjiem, padomdevējiem vai advokātiem". No šī noteikuma izriet, ka atlīdzināmie tiesāšanās izdevumi ir ierobežoti, pirmkārt, līdz tiem izdevumiem, kas radušies tiesvedībā Pirmās instances tiesā, un, otrkārt, līdz tiem, kuri šajā sakarā bija nepieciešami (skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 10. janvāra rīkojumu lietā T-80/97 DEP *Starway/Padome, Recueil*, II-1. lpp., 24. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Turklāt Pirmās instances tiesa ir nospriedusi, ka, pat ja būtisks juridisks darbs parasti ir paveikts procedūrā pirms iztiesāšanas tiesā stadijas, jāatgādina, ka ar "lietas vešanu" Pirmās instances tiesas Reglamenta 91. pantā ir domāta tikai tiesvedība Pirmās instances tiesā, neskarot iepriekšējo stadiju. Tas it īpaši izriet no šī paša Reglamenta 90. panta, kur tiek minēta "tiesvedība Pirmās instances tiesā" (skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 24. janvāra rīkojumu lietā T-38/95 DEP *Groupe Originy/Komisija, Recueil*, II-217. lpp., 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

51 Šajā lietā ar prasību par zaudējumu atlīdzību prasītāja vēlas, lai tai tiktu atlīdzināta šī advokāta atlīdzība, kas radusies procesā ombudā. Šajā sakarā jānorāda, ka šādu izdevumu atzišana par zaudējumiem būtu pretrunā Pirmās instances tiesas judikatūrai par minēto izdevumu kā zaudējumu neatlīdzināmo raksturu.

- 52 Ir jāatzīmē, ka pretēji Kopienu tiesās uzsāktajiem procesiem process ombudā ir organizēts tā, ka vēršanās pie advokāta nav nepieciešama. Tādējādi pietiek sūdzībā norādīt faktus, bet nevajag tos pamatot juridiski. Šādos apstākļos pilsoņa brīva izvēle savai pārstāvībai procesā ombudā vērsties pie advokāta nozīmē to, ka ar to saistītie izdevumi ir jāsedz viņam pašam. Tieši šīs brīvās izvēles neesamības dēļ procesā Kopienu tiesās, kur advokāta klātbūtne ir obligāta, tiek lemts par tiesāšanās izdevumiem, tajā skaitā — par advokāta atlīdzību.
- 53 Turklāt ir jāatgādina, ka Tiesa ir nospriedusi, ka advokāta atlīdzība par konsultāciju pirmstiesas stadijā, iesniedzot administratīvo sūdzību Eiropas Kopienu Civildienesta Noteikumu 90. panta noteiktajā kārtībā, ir jānošķir no tās atlīdzības advokātam, kas rodas tiesas procesā. Kaut arī šādā gadījumā ieinteresētajām personām nevar aizliegt nodrošināties ar advokāta konsultāciju jau šajā stadijā, tā ir viņu pašu izvēle, par ko nekādā ziņā nav atbildīga atbildētājas iestāde. Tādējādi Tiesa ir uzskatījusi, ka juridiski nepastāv nekāda cēloņsakarība starp iespējami radītajiem zaudējumiem, proti, atlīdzību advokātam pirmstiesas stadijā, un Kopienas rīcību, un līdz ar to šādā gadījumā lūgums atlīdzināt zaudējumus ir ne tikai noraidāms, bet to var uzskatīt par juridiski nepamatotu un tādējādi aizvainojošu, kas ir jāņem vērā, lemjot par tiesāšanās izdevumiem (Tiesas 1978. gada 9. marta spriedums lietā 54/77 *Herpels/Komisija*, *Recueil*, 585. lpp., 45.–50. punkts).
- 54 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka, atšķirībā no pirmstiesas procedūrām Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumu 90. panta izpratnē, prasītāja pēc savas izvēles var vērsties pie ombuda pirms vēršanās Pirmās instances tiesā.

- 55 Ņemot vērā šos apsvērumus, jāsecina, ka advokāta atlīdzība, par kuru samaksāts procesā ombudā, nav atlīdzināma kā zaudējumi atbilstoši prasībai par zaudējumu atlīdzību.
- 56 Pakārtoti jānorāda, ka prasītāja nav pierādījusi tiešas cēloņsakarības pastāvēšanu starp nelikumībām, ko tā pārmet atbildētājam, un zaudējumiem, kurus tā prasa atlīdzināt. Ir jāatgādina, ka procesā ombudā nav nepieciešama advokāta palīdzība. Šajos apstākļos pilsoņa brīvu izvēli vērsties pie ombuda un tajā izmantot advokāta pārstāvību, nevar uzskatīt par sliktas pārvaldības nepieciešamām un tiešām sekām, par ko, iespējams, ir atbildīgas Kopienas iestādes.
- 57 No iepriekš minētā izriet, ka prasība ir jānoraida kā acīmredzami nepamatota.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar atbildētājas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA
(trešā palāta)

izdod rīkojumu:

- 1) **prasību noraidīt kā acīmredzami juridiski nepamatotu;**
- 2) **prasītājam piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.**

Luksemburgā 2005. gada 11. jūlijā.

Sekretārs

H. Jung

Priekšsēdētājs

M. Jaeger